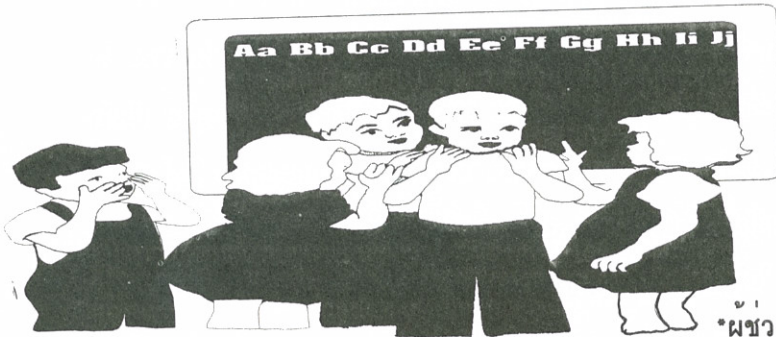

สิ่งแวดล้อมและปัจจัยที่เป็นคุณ ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปริญญา เกื้อหนุน

สรรพสิ่งในโลกนี้ล้วนมีลักษณะสองด้าน เช่นถ้าเราพิจารณาเรื่องน้ำเราพบว่าน้ำมีประโยชน์ในการดื่ม ประุงอาหาร ทำเชื่อนเพื่อใช้น้ำไปหมุนเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเพื่อใช้งาน แต่ในขณะเดียวกันน้ำก็สร้างความเสียหายให้กับมนุษย์อย่างมหาศาล เช่น เมื่อน้ำท่วมก็จะทำความเสียหายให้กับเรือกสวนไรนา อาคารเป็นจำนวนมาก คิดเป็นจำนวนเงินมูลค่ามหาศาลในแต่ละปี พลังงานนิวเคลียร์ก็เช่นกัน มีทั้งที่เป็นประโยชน์ เช่น โรงงานพลังงานไฟฟ้านิวเคลียร์สามารถผลิตไฟฟ้าเพื่อให้มนุษย์ได้ใช้จำนวนมหาศาล แต่อย่างไรก็ตาม นิวเคลียร์ก็เป็นอาวุธมหาประลัยที่ทำลายชีวิตมนุษย์ได้เป็นจำนวนล้าน ๆ คน

เมื่อเรามองในประเด็นของกระบวนการ ไม่ว่าจะเป็นการผลิต การสอน การเรียน การบริหาร หรือกระบวนการใด ๆ ก็ตาม ก็จะมีลักษณะสองด้านเช่นเดียวกัน เมื่อเรามองกระบวนการเรียนการสอนก็จะมีด้านปัจจัย หรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นคุณหรือเสริม แต่ในขณะเดียวกันก็มีปัจจัยที่เป็นลบ หรือปัจจัยที่ยับยั้งการพัฒนาการก้าวหน้าของกระบวนการนั้น ถ้าเราพิจารณาสรรพสิ่งตามปรัชญาของลัทธิมาร์กซ์ เราจะเข้าใจการพัฒนาการดำรงอยู่ของสรรพสิ่งได้เป็นอย่างดี ปรัชญาของลัทธิมาร์กซ์ กล่าวว่าสรรพสิ่งย่อมมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง ขัดแย้ง สัมพันธ์ ที่พูดว่าสรรพสิ่งนี้รวมหมดทุกอย่าง ขึ้นอยู่กับว่า

* อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต : กศ.ม. (ภาษาและวรรณคดีอังกฤษ)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เราจะมองอย่างไร ในขอบเขตไหน เช่น มองชีวิตคน เรา
จะเห็นว่าคนมีการเคลื่อนไหว คือ พัฒนาจากพูดไม่ได้ ก็
เป็นพูดได้ จากเดินไม่ได้ก็เดินได้ จากตัวเล็กก็เป็นตัวโต
ขึ้น ในขณะที่เราเจริญเติบโตก็มีความขัดแย้งกันคือเซลล์
เก่าก็จะตายไป ถูกเซลล์ใหม่เข้ามาแทนที่ แต่ขณะเดียวกัน
อวัยวะในร่างกายก็จะทำงานอย่างสัมพันธ์กัน และ
ท่ามกลางการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง ขัดแย้ง สัมพันธ์
ก็มีปัจจัยที่เป็นคุณที่ช่วยเสริมการพัฒนาของคน เช่น การ
สร้างปัจจัยด้านอาหาร สุขภาพ อนามัย การศึกษา แต่ถ้า
เราไม่ต้องการให้คน ๆ นี้มีชีวิตอยู่ต่อไป เราก็สร้างปัจจัยที่
ตรงข้ามกับที่กล่าวมา คือ ไม่ให้อาหารกิน ไม่ให้การศึกษา
ไม่ดูแลเรื่องสุขภาพ คนนั้นก็ไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้เลย

จะเห็นได้ว่าสรรพสิ่งต่าง ๆ พัฒนาเปลี่ยนแปลง
ภายใต้ปัจจัยเงื่อนไขที่แน่นอน น้ำจะเดือดก็ต้องได้
รับความร้อนจากไฟด้วยอุณหภูมิที่แน่นอนน้ำนั้นจึงเดือด
เช่นเดียวกับการเกิด การดับ การพัฒนาของสิ่งต่าง ๆ ก็
ต้องมีปัจจัยเสริมหรือปัจจัยที่ขัดขวาง ถ้าพูดถึงการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษของนักศึกษา ก็จะต้องมีสิ่งแวดล้อมและปัจจัย
ที่แน่นอนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีในด้านการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษของนักศึกษา ซึ่งมีสิ่งแวดล้อมและปัจจัยต่าง
ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ด้านวัฒนธรรม

ด้านทัศนคติ

ด้านแรงจูงใจ

ด้านครูผู้สอน

ด้านนักศึกษา

ปัจจัยและสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม ก่อน
จะพูดถึงสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม จะใคร่ขอพูดถึง
ความหมายของวัฒนธรรมเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้รู้
บางท่านกล่าวว่า วัฒนธรรม คือ สัญลักษณ์ที่สัมผัสได้
และค่านิยมของคนที่บอกถึงคุณลักษณะของตนเอง
บางท่านก็กล่าวถึงวัฒนธรรมว่า เป็นสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์
เป็นผู้คิดสร้างขึ้นมา หรือบางท่านก็พูดว่า วัฒนธรรม คือ
สิ่งยึดเหนี่ยว หรือผูกพันความสัมพันธ์ของมนุษย์ เป็นสื่อ
ในการเคลื่อนไหว หายใจ และแสดงความเป็นตัวของตัว
เอง ดังนั้น ถ้าจะขยายความวัฒนธรรมก็ไม่น่าจะหมายถึง
เพียงพฤติกรรม แต่ยังรวมถึงกฎระเบียบ (ที่ไม่เป็น
ลายลักษณ์อักษร) ความหมาย ความเชื่อ ทัศนคติและ
ค่านิยมที่ควบคุมพฤติกรรมของคน จึงเห็นได้ว่าวัฒนธรรม
เป็นสิ่งแวดล้อมที่หล่อหลอมพฤติกรรมความเชื่อ ความ
นึกคิดของคนมาแต่เกิด ทั้งยังส่งส่ผลต่อกันมา
หลายชั่วอายุคนจนกระทั่งถึงยุคสมัยของนักศึกษา เมื่อ
วัฒนธรรมเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อและ
ความคิด วัฒนธรรมก็เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการ
เรียนภาษาอังกฤษไม่ด้านบวกก็ด้านลบ ทั้งนี้เพราะว่าการ
พัฒนาทางสติปัญญาของคนถูกกำหนดโดยสิ่งแวดล้อมที่
เราเจริญเติบโตขึ้นมาด้วยเป็นอย่างมาก นอกเหนือจาก
พันธุกรรมเช่น สภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดการกระทำหรือ
ปฏิบัติบางสิ่งบางอย่างอยู่อย่างสม่ำเสมอ คนนั้นก็จะต้องจำ
และนำมาปฏิบัติเป็นวิธีการเรียนรู้เป็นวิธีของตนเอง
วัฒนธรรมกับแบบวิธีการคิดจึงเกี่ยวพันกันอย่างเหนียวแน่น
เป็นผลให้แบบแผนทางวัฒนธรรมเกี่ยวโยงสัมพันธ์กับคน

เราจนแยกไม่ออกจนก่อให้เกิดผลต่อวิธีการคิด การใช้ชีวิต การประพฤติกการกระทำ ถ้าจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ถ้าเราต้องการทราบว่รูปแบบวิธี (หรือสไตล์) การเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาเป็นอย่างไร เราต้องพิจารณาอิทธิพลของครอบครัว ระบบการศึกษา และวัฒนธรรมซึ่งถ้าจะพูดอย่างสรุปก็คือ วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อรูปแบบวิธีการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาอย่างมาก

ในการเรียนภาษาจะมีรูปแบบวิธีการเรียนที่เฉพาะแน่นอนที่ช่วยให้การเรียนรู้ภาษาได้ดีขึ้น และก็มีรูปแบบวิธีการเรียนบางแบบที่ไม่ช่วยเสริมในการเรียนรู้ภาษา ผู้สอนส่วนมากเมื่อพบว่านักศึกษาบางคนมีอุปสรรคหรือปัญหาด้านการเรียนภาษาอังกฤษ ก็มักจะสรุปเอาว่าเป็นปัญหาที่ติดตัวกับนักศึกษามาเองแต่เก่ก่อนมากกว่าจะพิจารณาว่ามาจากปัญหาทางวัฒนธรรมทั้งสองวัฒนธรรมกับรูปแบบวิธีการเรียนของนักศึกษา ซึ่งเมื่อผู้สอนไม่เข้าใจความแตกต่างของรูปแบบการเรียนของนักศึกษาที่เกิดจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน นักศึกษาก็จะมีปฏิสัมพันธ์ต่อผู้สอนในด้านลบ โดยเฉพาะกับผู้สอนที่ไม่มีประสบการณ์ในต่างประเทศ ก็จะมีวิธีการคิดและการเข้าใจการเรียนรู้แบบเดียวกับคนในเผ่าพันธุ์ตนเอง ซึ่งอาจจะมีความคิดอคติทางวัฒนธรรม และอาจมีการสรุปการเรียนของนักศึกษาผิดพลาดก็ได้

การที่จะให้นักศึกษามีความก้าวหน้าทางการเรียนภาษาอังกฤษอย่างมาก ผู้สอนภาษาอังกฤษจะต้องเข้าใจรูปแบบวิธีการเรียนของนักศึกษา และอิทธิพลของวัฒนธรรมตนเองที่สร้างรูปแบบวิธีการเรียนและเข้าใจวัฒนธรรมของ

ภาษาที่เรียนด้วย ไม่เช่นนั้นแล้วความขัดแย้งจะเกิดขึ้นเมื่อนักศึกษามีรูปแบบวิธีการเรียนแตกต่างจากรูปแบบการสอนของผู้สอน โดยเฉพาะเมื่อผู้สอนไม่เข้าใจเหตุผลด้านวัฒนธรรมและเหตุผลส่วนบุคคล ห้องเรียนจะกลายเป็นสถานที่ที่ไม่เท่าเทียมกัน นักศึกษากลุ่มหนึ่งจะได้รับความรู้ตามที่ต้องการทุกอย่าง แต่บางคนจะไม่ได้รับความรู้อะไรเลย ซึ่งบางคนอาจจะต่อสู้ดิ้นรน พยายามอย่างยิ่งที่จะเรียนรู้ แต่บางคนอาจจะสับสน หรือท้อแท้ไปเลย ปัญหาดังกล่าวอาจเกิดขึ้นในห้องเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง หรือเกิดกับห้องเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ซึ่งนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศจะเสียเปรียบเพราะภาษาที่เรียนไม่ได้ใช้ในการสื่อสารนอกห้องเรียนเลย จากการวิจัยของ Dann และคณะ (1993) พบว่าการเข้าใจวัฒนธรรมของรูปแบบวิธีการเรียนที่แตกต่างกันของนักศึกษา มีส่วนช่วยเสริมความสามารถในการเรียนของนักศึกษามากขึ้น ส่วน Pineda กับ Bowes (1993) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาทางด้านวัฒนธรรมและการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านวัฒนธรรม จะทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนภาษามากกว่าเดิม

การไม่เข้าใจรูปแบบวิธีการเรียนและวัฒนธรรมไม่ใช่เป็นความผิดของผู้สอน แต่เป็นเพราะสถานศึกษาบางแห่งไม่มีการเรียนการสอนด้านนี้ อย่างไรก็ตามเราต้องตระหนักอยู่เสมอว่าการเข้าใจวัฒนธรรมและรูปแบบวิธีการเรียนภาษาของนักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญมากที่จะทำให้ประสบความสำเร็จด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในการศึกษา

วัฒนธรรมเราไม่เพียงแต่ศึกษาเพียงแต่ประเพณี ขนบธรรมเนียม สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ แต่ต้องศึกษาค่านิยมของคน ความเชื่อ ทศนคติ และศึกษาว่าพวกเขามีอิทธิพลต่อผู้อื่นจากการปฏิสัมพันธ์อย่างไร การศึกษาวัฒนธรรมควรศึกษาในรูปของกระบวนการ (process) และผล (product) มากกว่า ทั้งนี้เพราะภาษาทุกภาษาเป็นระบบสัญลักษณ์ ไม่ว่าจะเป็นคำศัพท์ ไวยากรณ์ และเสียงของภาษาได้บอกลักษณะชาติและค่านิยมทางวัฒนธรรมอย่างมากมาย ผู้เขียนใคร่ยกตัวอย่างให้เห็นว่าวัฒนธรรมได้แฝงอยู่ในภาษาอย่างไร เช่นคำว่า nigger ถ้าเราพูดคำนี้ก็จะมีความหมายที่เป็นด้านลบต่อคนผิวดำชาวอเมริกัน ซึ่งคำที่มีความหมายที่เป็นกลางไม่มีความหมายเป็นบวกหรือลบคือ African American หรือ เมื่อเราชมเด็ก ๆ คนอเมริกันจะชมว่า She's cute... (น่ารัก) แต่การชมของคนไทยจะพูดว่า เด็กอะไรน่ารักเก๋ยต้นาง ซึ่งการชมดังกล่าวก็แฝงความเชื่อไว้เบื้องหลัง หรือการทักทายในภาษาไทยเรามักจะทักทายว่าไปไหนมา หรือทานข้าวแล้วหรือยัง แต่ภาษาอังกฤษจะทักทายว่า How are you? จะเห็นว่าความแตกต่างเหล่านี้แฝงไว้ด้วยความเชื่อทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการแนะนำผู้อื่นให้รู้จักกัน หรือเรื่องอื่น ๆ ดังนั้นการศึกษาด้านวัฒนธรรมของทั้งสองภาษาทั้งภาษาแม่และภาษาเป้าหมายจะช่วยให้เราเข้าใจภาษาที่เรียนดีขึ้น จึงพอจะเห็นได้ว่าการสอนเราควรจะกระตุ้นหรือสนับสนุนให้นักศึกษาสนใจวัฒนธรรมปัจจุบันของประเทศนั้น หรือสาดิอธิบายความรู้ด้านวัฒนธรรมของประเทศนั้น หลายสถาบันในต่างประเทศ เช่น มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ และออกฟ

ฟอร์ด ได้เห็นความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดหลักสูตรที่สร้างความเข้าใจด้านวัฒนธรรม อารยธรรมของประเทศต่าง ๆ

ปัจจัยด้านทัศนคติ และแรงจูงใจ (Attitude and Motivation) ทัศนคติ คือ พฤติกรรมความรู้สึก และความคิด ความรู้สึก (Affective) เป็นทัศนคติที่สำคัญที่สุด เป็นเครื่องชี้นำหรือบ่งการให้นักเรียนแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่ง ทัศนคติเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ การที่จะให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงทัศนคติเป็นด้านบวกได้นั้น เป็นหน้าที่ของผู้สอน ถ้าผู้สอนเป็นผู้สอนที่น่าเชื่อถือ บุคลิกลักษณะที่ดี (เป็นมิตร) การสอนที่ผู้สอนชี้แจงอธิบายว่าสอนอะไร จะพบกับปัญหาทางวัฒนธรรมอย่างไร นักศึกษารู้ว่าสิ่งที่เขาเรียนมีประโยชน์อย่างไร การสอนที่ไม่มีบรรยากาศแห่งความกลัว แต่มีความรู้สึกสบาย มีมุขตลก สิ่งที่ได้กล่าวมานี้จะช่วยเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักศึกษาให้เป็นบวกได้ นอกจากนั้นการสอนควรจะใช้วัตรกรรมต่าง ๆ หลายชนิดเพื่อให้นักศึกษาคุ่นเคยกับการเปลี่ยนแปลง

แรงจูงใจถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ช่วยให้นักศึกษาเรียนภาษาได้ดี เช่น นักศึกษารู้ว่าภาษาที่เรียนนั้นสามารถใช้ประโยชน์อะไรได้ จากการวิจัยการเรียนภาษาอังกฤษกับนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่านักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาทางด้านวิศวกรรมสามารถเรียนภาษาอังกฤษได้ดีกว่า นักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษที่เป็นหลักสูตรทั่วไป ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษที่เป็นหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์เห็นถึงประโยชน์ในการนำไปใช้ จึงมีความสนใจ

มากกว่า การเรียนภาษาอังกฤษที่เป็นหลักสูตรทั่วไป

ปัจจัยด้านผู้สอน ผู้สอนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยเพิ่มพูนและนำพาการเรียนของนักศึกษาได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ครูผู้สอนจึงควรพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้ก้าวหน้ามากขึ้น ซึ่งผู้สอนควรที่จะมีการพิจารณาปรับปรุงตนเองดังต่อไปนี้

๑. ผู้สอนควรตระหนักและเข้าใจถึงจุดอ่อนของตนเองว่าควรจะแก้ไขปรับปรุงอย่างไร และเข้าใจจุดแข็งของตนเองว่ามีอะไรบ้าง

๒. ผู้สอนควรมีทัศนคติที่เป็นด้านบวกมาก ๆ ต่อนักศึกษา เพื่อน เพื่อนร่วมงาน ชุมชนและความต้องการของประเทศชาติ การมีทัศนคติที่เป็นบวกดังกล่าวจะช่วยให้การสอน การแสดงความคิดเห็นต่อนักศึกษาที่ได้รับจะเต็มไปด้วยความหวัง ความมุ่งมั่นที่มีต่อตนเอง ประเทศชาติและสังคมโดยรวมซึ่งพวกเขาจะเต็มไปด้วยพลัง

๓. ผู้สอนควรมีความรู้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับสังคม และมีความเข้าใจปัจจัยด้านบุคลิกภาพของนักศึกษา เพื่อสามารถส่งอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษา วัฒนธรรม และวรรณคดีของประเทศที่พูดภาษาอังกฤษได้

๔. ผู้สอนต้องเพิ่มพูนทักษะในด้านการสอน การฝึกอบรมและซาบซึ้งต่อระบบภาษา วรรณคดีวัฒนธรรมของภาษาด้วยความกระตือรือร้น

การพัฒนาดังกล่าวเพื่อจะทำให้ครูผู้สอนมีคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ ลักษณะที่พึงประสงค์ของ

ผู้สอนที่ดีควรจะมีดังต่อไปนี้

๑. ผู้สอนต้องมีความคิดและความเชื่อว่าคนที่มีสมองปกติธรรมดาสามารถเรียนรู้ภาษาได้ ผู้สอนต้องยอมรับและจัดเตรียมรับความเป็นจริงที่ว่าเราทุกคนเรียนรู้ได้ในระดับช้าเร็วต่างกันและมีวิธีการเรียนต่างกัน

๒. ผู้สอนจะต้องรู้ว่า นักศึกษาต้องการความรัก การยอมรับ การให้เกียรติ ต้องการความรู้สึกมั่นคงทางจิตใจ ต้องการให้เป็นที่ยอมรับว่าเขาเป็นคนสำคัญคนหนึ่งในกลุ่มที่สามารถได้รับความสำเร็จจากการสอนของผู้สอน และจากการแสดงออกจากการเรียน

๓. ผู้สอนต้องให้ความมั่นใจและให้กำลังใจต่อนักศึกษา เมื่อพวกเขาอยู่ในสภาพหยุดนิ่งไม่พัฒนา โดยต้องชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นสิ่งปกติ เพราะนักศึกษาทุกคน จะไม่เรียนรู้ทุกอย่างในทันทีทันใด

๔. ผู้สอนต้องเข้าใจว่าการแก้ไขข้อผิดพลาดของนักศึกษาเป็นเรื่องอ่อนไหวเช่นเมื่อนักศึกษาตอบในลักษณะสร้างสรรค์ ผู้สอนจะไม่แก้ไขในส่วนที่ผิดเล็กน้อยที่เกิดขึ้น นอกเสียจากว่าสิ่งที่ผิดนั้นเกี่ยวกับสิ่งที่อาจเกิดความเข้าใจผิดได้ ผู้สอนจะไม่กล่าวถึงสิ่งที่นักศึกษาทำผิดซ้ำเดิมลงไปอีก แต่ควรที่จะพูดว่า Listen! แล้วจะพูดถึงคำตอบที่ถูกต้อง ขณะที่ชมนักศึกษาที่ตอบถูก ก็ไม่ควรตำหนินักศึกษาที่ตอบผิดและเมื่อนักศึกษาค้นหนึ่งตอบผิด ครูผู้สอนไม่ควรให้นักศึกษาอีกคนแก้ไขข้อผิดพลาดนั้น ซึ่งอาจสร้างความรู้สึกไม่ดีของนักศึกษาหรือเกิดการเสียหน้าได้

๕. ผู้สอนควรจัดประสบการณ์ในการเรียนอย่างรอบคอบระมัดระวังโดยคัดเลือก จัดลำดับเนื้อหา เสนอ

เนื้อหา ผิดและสื่อความหมายในรูปที่เป็นระบบ สมเหตุสมผลซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้ดีขึ้น โดยการจัดเนื้อหาจากที่นักศึกษาเคยเรียนรู้หรือคุ้นเคย ไปสู่สิ่งที่ไม่คุ้นเคย จากสิ่งง่ายไปสู่สิ่งที่ยาก

๖. ผู้สอนควรที่จะอธิบายความรู้ด้านวัฒนธรรมที่ปรากฏในบทสนทนา จากการฟัง จากข้อความที่อ่าน อย่างไรก็ตามในการสอนวัฒนธรรมนั้น ครูต้องแน่ใจว่านักศึกษายังคงมีความเป็นตัวของตัวเอง มีศักดิ์ศรี และมีความภาคภูมิใจในความเป็นชนชาติของตนเองอยู่อย่างเดิม ซึ่งการสอนวัฒนธรรมเป็นวิธีการอย่างหนึ่งในหลายวิธีที่ใช้อย่างเหมาะสม

๗. ผู้สอนพึงระลึกเสมอว่าครูผู้สอนคือผู้ประสาวิชา ที่ปรึกษา ผู้ชี้แนะ เป็นเพื่อนเป็นอีกหลายๆ อย่าง ดังนั้น ผู้สอนจึงเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือ น่าเคารพ และเป็นบุคคลที่นักศึกษาควรเอาเป็นแบบอย่าง มีคนกล่าวว่า "อำนาจของครูผู้สอนสามารถเปลี่ยนแปลงโลกได้ และมีอิทธิพลอันใหญ่หลวงต่อคนชั่วกัลปาวสาน"

ปัจจัยในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษประการสุดท้าย คือ นักศึกษา ปัจจัยที่กล่าวมาก่อนหน้านั้นเราเรียกว่าปัจจัยภายนอก คือเป็นปัจจัยเสริมหรือช่วยให้สรรพสิ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนา แต่ปัจจัยที่จะชี้ขาดให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนา คือปัจจัยภายใน ในเรื่องการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เป็นปัจจัยหลักหรือปัจจัยภายในคือตัวผู้เรียนหรือนักศึกษา ในการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษาเราต้องการให้เขาเปลี่ยนแปลงพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษดีขึ้น ซึ่งลักษณะที่เป็นคุณที่ช่วยให้นักเรียน

ภาษาอังกฤษของนักศึกษาดีขึ้นมีด้านต่าง ๆ ดังนี้

บุคลิกภาพ นักศึกษาที่จะเรียนภาษาอังกฤษได้ประสบความสำเร็จควรมีบุคลิกภาพดังต่อไปนี้

๑. เป็นคนเปิดกว้าง (Extrovert) คนที่มีลักษณะเปิดกว้างเป็นบุคลิกที่ดีในการเรียนภาษาอังกฤษ และยังคงมีความมั่นใจกล้าแสดงความคิดเห็น (Assertiveness) มีความมั่นคงทางอารมณ์ ควบคุมอารมณ์ได้ ชอบความยุติธรรม มีใจเป็นธรรม

๒. มีความเข้าใจถึงอารมณ์ของผู้อื่น (Empathy) ซึ่งบุคลิกดังกล่าวนี้จะช่วยเสริมความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษ

๓. ความสุขุมรอบคอบและความจับใจ ในที่นี้หมายถึงปฏิกิริยาตอบสนองที่เป็นไปโดยจับใจและรอบคอบ จะเป็นบุคลิกภาพอย่างหนึ่งที่ช่วยในการเรียนภาษาอังกฤษได้ดี

รูปแบบวิธีการเรียน (Styles) จากการวิจัยพบว่านักศึกษามีวิธีการเรียนภาษาอังกฤษหลายรูปแบบ แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงรูปแบบวิธีการเรียนบางอย่างที่สำคัญที่ช่วยให้การเรียนภาษาของนักศึกษาดีขึ้น

การเรียนรู้ด้วยการพึ่งตนเอง (Feild Independent) ถือว่าเป็นรูปแบบวิธีการเรียนที่ช่วยให้เรียนภาษาได้ดี นักศึกษาที่มีวิธีการเรียนดังกล่าวจะชอบการแข่งขัน และการยอมรับ ชอบทำกิจกรรม ชอบทำงาน ชอบการเรียนรู้ที่เน้นความรู้ความคิดที่เป็นรายละเอียด พวกเขาจะรับรู้และเรียนรู้อย่างวิเคราะห์วิจารณ์ ชอบวิชาที่เป็นนามธรรม ไม่ชอบทำงานที่มีความเกี่ยวข้องกันเป็นการส่วนตัว

กับเพื่อนนักศึกษา นักศึกษาประเภทนี้ชอบฟังพาดตนเอง ลักษณะรูปแบบวิธีการเรียนดังกล่าวจะเกิดขึ้นกับนักศึกษาที่เจริญเติบโตในวัฒนธรรมที่เน้นความเป็นตัวของตัวเอง พวกนักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบฟังพาดตนเอง ชอบให้ผู้สอนสอนจากเรื่องทั่วไปแล้วค่อยเข้าสู่เรื่องแยกย่อยที่เป็นรายละเอียดเฉพาะภายหลัง นักศึกษากลุ่มนี้ชอบระเบียบกฎเกณฑ์ในการเรียน ในการฝึกให้นักศึกษามีลักษณะการเรียนรู้แบบฟังพาดตนเอง ควรจัดกิจกรรมการสอนดังนี้ คือ การเขียนประวัติย่อส่วนตัว (resume) การตั้งชื่อเรื่องจากข้อความที่อ่าน การทำแบบฝึกหัดแบบ cloze

รูปแบบวิธีการเรียนอีกแบบหนึ่งที่เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้นักศึกษาเรียนภาษาอังกฤษได้ดี คือลักษณะที่ชอบวางหรือสร้างกฎเกณฑ์ วางหลักจากเรื่องที่อ่านหรือเรียน ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมด้วยการแยกแยะให้เห็นความแตกต่างเปรียบเทียบความคล้ายคลึง แยกส่วนที่ไม่สำคัญในประโยคออกจากประโยค การจัดกลุ่มหมวดหมู่ของข้อผิดพลาดต่าง ๆ หรือจัดให้นักศึกษาจับคู่ประโยคและคำ

รูปแบบวิธีการเรียนภาษาอีกประการหนึ่งที่นักศึกษาควรจะมีคือ ความอดทนต่อความหมายในภาษาที่ไม่ชัดเจนหรือกำกวม เพราะในการเรียนภาษาอังกฤษ ผู้เรียนอาจจะประสบกับคำ หรือไวยากรณ์ที่ไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอน ปราศจากเหตุผล แปลก ไม่เป็นธรรมชาติ บางครั้งก็เป็นถ้อยคำที่ประดิษฐ์ประดอยประณีตบรรจงเกินไป นักศึกษาบางคนไม่อดทนต่อความไม่แน่ชัด ความยากของภาษา พวกเขาจะไม่ชอบคาดเดาความหมายของภาษาหรือ

ไม่ชอบเสี่ยง กิจกรรมที่ควรจัดให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่ดี คือ การหาข้อมูล การจับคู่ความหมายของคำ ประโยค หรือวลีจากการฟัง การเติมคำแบบ cloze และการเดาความหมายจากเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน

นอกจากรูปแบบวิธีการเรียนที่กล่าวมาแล้ว นักศึกษาที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษควรจะมีเทคนิคและยุทธวิธีในการเรียนดังต่อไปนี้

๑. นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นผู้ที่เดาความหมายอย่างตั้งใจและถูกต้อง นักศึกษาประเภทนี้จะใช้ตัวชี้หรือตัวบอกหนทาง (clue) ในการหาความหมายทั้งหมดที่มี ซึ่งจะกำหนดกรอบให้แคบลงในการตีความหมาย และรู้ว่าเขาต้องการสื่ออะไรในข้อความนั้น ผู้สอนต้องปลูกฝังศิลป์ในการเดาความหมาย นักศึกษาต้องเข้าใจว่าการเดาความหมายไม่ได้เกิดจากความว่างเปล่า แต่จะมาจากข้อมูลเฉพาะบางอย่างที่เป็นตัวชี้บอกเรา เช่น ตัวชี้จากโครงสร้างทางไวยากรณ์ จากความหมายหรือจากเนื้อความที่ไม่เป็นคำพูด เมื่อทำการสอน ผู้สอนควรให้กำลังใจนักศึกษาในการเดาความหมาย และควรถามว่า นักศึกษาใช้ตัวชี้อะไร ในการเดาความหมาย ถึงแม้ว่านักศึกษาจะเดาความหมายผิด แต่ครูผู้สอนสามารถที่จะแนะนำให้นักศึกษาเดาความหมายไปในทิศทางที่ถูกต้อง

๒. นักศึกษาภาษาที่ประสบความสำเร็จจะมีแรงจูงใจอย่างแรงกล้าที่จะสื่อสารความหมาย นักศึกษาที่เรียนภาษาประสบความสำเร็จจะทำหลายอย่างเพื่อการสื่อสาร รวมทั้งการพูดอ้อม (circumlocution) ถ้ายทอดข้อความ

จากข้อความเดิมเป็นภาษาของตนเอง หรือการใช้ท่าทางประกอบ (gestures) การจูงใจให้นักศึกษามีคุณลักษณะอย่างนี้ก็คือสอน หรือสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเฉพาะตัวของนักศึกษา นักศึกษาจะสนุกหรือชอบเมื่อพูดเรื่องเกี่ยวกับตัวเอง หรือประสบการณ์ของตัวเอง ไม่ว่าใช้หนังสือเล่มใด เนื้อหาในหนังสือควรสามารถเชื่อมโยงกับประเด็นต่อไปนี้ได้ คือให้นักศึกษาในการยกตัวอย่างอธิบายความคำศัพท์ และโครงสร้างประโยค ใช้เทคนิคคำถามหลาย ๆ แบบเพื่อเผยข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาออกมา ให้โอกาสนักศึกษาคิดตัวอย่างด้วยตัวเองโดยใช้ศัพท์เฉพาะบางคำ สร้างสถานการณ์หรือสมมติสถานการณ์ที่ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์แบบปัจจุบันทันด่วน

๓. นักศึกษาภาษาอังกฤษที่จะประสบความสำเร็จจะไม่ถูกสกัดกั้นในการแสดงออกเนื่องจากความกลัว เขาไม่กลัวที่จะทำความผิดพลาดเพื่อเรียนรู้ที่จะสื่อความหมาย (สื่อสาร) ผู้สอนช่วยนักศึกษาได้โดยวางโครงร่างของกิจกรรมที่นำไปสู่การแสดงถึงขีดความสามารถและความสนใจของนักศึกษา และควรสร้างบรรยากาศที่เป็นที่ชื่นชอบและสนุกสนานให้นักศึกษา

๔. นักศึกษาภาษาที่ประสบผลสำเร็จ จึงเตรียมพร้อมอยู่เสมอที่จะเรียนหรือสนใจรูปแบบและแบบแผนทางภาษา นักศึกษาเหล่านั้นจะวิเคราะห์ จัดอันดับ จัดกลุ่ม หรือสังเคราะห์เรื่องที่เรียน ผู้สอนจะช่วยนักศึกษาได้โดยให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงรูปแบบเหล่านั้น นอกจากนี้ครูควรฝึกฟังการพูดของเพื่อนร่วมห้องเรียน ครูควรอธิบายการวิเคราะห์ การจัดอันดับ (Categorized) การสังเคราะห์

แบบแผน (patterns) ทางภาษา

๕. นักศึกษาภาษาอังกฤษประสบความสำเร็จต้องฝึกฝน พวกเขาจะต้องหาโอกาสในการใช้ภาษาผู้สอนสร้างบรรยากาศโดยให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการพูด จูงใจโดยการพูดคุยเรื่องเกี่ยวกับตัวนักศึกษาและคิดรูปแบบการสอนที่ให้นักศึกษาพูดภาษาอังกฤษระหว่างกัน เช่น การจัดวิธีการสัมภาษณ์ การใช้บทบาทสมมติ

๖. นักศึกษาภาษาอังกฤษที่ประสบความสำเร็จจะตรวจสอบและแก้ไขการพูดของตนเองและผู้อื่น นักศึกษาประเภทนี้ จะสนใจว่าการพูดของตนเองผู้อื่นฟังรู้เรื่องหรือไม่ได้มาตรฐานหรือไม่ ส่วนหนึ่งของการตรวจสอบแก้ไขนี้เป็นส่วนของการมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างจริงจัง จริงจัง เพราะนอกจากเขาเรียนรู้จากความผิดพลาดของตนเองแล้วยังต้องเรียนรู้จากความผิดพลาดของผู้อื่นด้วย Narenz กล่าวว่า จากการวิจัยพบว่าครูใช้เวลาพูด ๒ ใน ๓ ของเวลาที่สอน ครูควรให้นักศึกษามีบทบาทในการพูดมากกว่านี้ และครูคอยแก้ไขในส่วนที่ผิด

๗. นักศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษ สนใจการเรียนรู้ความหมาย ทุกคนรู้ว่าการเรียนรู้ความหมายในเรื่องที่อ่านหรือเขียนนั้นเพียงแต่การสนใจเรียนรู้หลักไวยากรณ์นั้นไม่เพียงพอ ในห้องเรียนนักศึกษามักจะตอบคำถามได้ถูกต้อง แต่รู้เข้าใจเรื่องที่อ่านน้อยมากในการสอบนักศึกษาเดิมคำเขียนรูปประโยคได้อย่างถูกต้อง แต่ก็น้อยนักที่จะสนใจความหมายหรือเนื้อหาที่เรียน ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จจะให้ความสนใจต่อเนื้อหา อารมณ์ ความรู้สึกของคำพูดหรือประโยคนั้น ทั้งพิจารณา

ความสัมพันธ์ของผู้พูดหรือผู้เขียนเนื้อความนั้น พิจารณาถึงกฎเกณฑ์การพูด การใช้ภาษา ในการสอนผู้สอนไม่จำเป็นต้องมีการแปล เพราะเราสามารถอธิบายความโดยอ้อม (Circumlocution) การอธิบายข้อความโดยใช้ข้อความของตนเอง การดูความหมายของคำพ้องหรือคำที่มีความหมายตรงกันข้าม

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าการสอนและการเรียนภาษาอังกฤษ มีปัจจัยหลักอยู่สองประการ ประการแรกคือปัจจัยภายนอก ซึ่งเป็นตัวเสริมหรือสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และอีกปัจจัยหนึ่งคือปัจจัยภายในที่เป็นนักศึกษาเองที่เป็นตัวชี้ขาดในการเปลี่ยนแปลง พัฒนาเกิดการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามมีความเป็นอคติอยู่มากที่จะมองปัญหาการเรียนการสอนว่า เป็นปัญหาจากตัวนักศึกษาเป็น

สำคัญ เพราะจะทำให้ครูผู้สอนปิดความรับผิดชอบต่อการสอนของตนเองและการเรียนของนักศึกษา แต่ในขณะเดียวกัน จะโยนความรับผิดชอบการเรียนการสอนไปที่ตัวนักศึกษาทั้งหมดก็ได้ เราควรที่จะเข้าใจว่าในกระบวนการเรียนการสอน ครูผู้สอน และผู้เรียนอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนเดียวกัน ครูผู้สอนเป็นผู้จัดวางแผนกระบวนการเรียนการสอน ผู้เรียนเป็นผู้ที่จะต้องจัดเตรียมตนเองเพื่อเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนให้ได้รับความรู้ที่ต้องการ ดังนั้นด้านทั้งสองด้านที่ประกอบขึ้นมา เป็นกระบวนการเรียนการสอนครูผู้สอนและผู้เรียนต้องมีส่วนที่จะต้องรับผิดชอบร่วมกัน จึงจะช่วยให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จได้ □□

BIBLIOGRAPHY

- Champean de Lopez, Cheryl I. "The Role of the Teacher in Today's Language Classroom;" *English Teaching Forum*. Vol.XXVII. 2-5, No. 3 ; July 1989. .
- Finocchiaro, Mary. "Teacher Development : A Continuing Process;" *English Teaching Forum*. 2-5, (XXVI) 3 ; July 1988.
- Gardner, R.C. and MacIntyre, P.D., "A Students Contributions to Second Language Learning Part II : Affective Variables;" *Language Teaching*. 1-9, (26)1; January 1993.
- Morgan, Carol. "Attitude Change and Foreign Language Culture Learning;" *Language Teaching*. 63-67, (26)2; April 1993.
- Oxford, Rebecca L. and Anderson, Neil J. "A Crosscultural View of Learning Styles;" *Language Teaching*. 201-210, (28) 4; October 1995.
- Reiss, Mary-Ann, "Helping the Unsuccessful Language Learner;" *English Teaching Forum*. 2-7, (XXI) 2; April 1983.